

SPETS NYTT

**MEDLEMSBLAD FOR NORSK SPESIALKLUBB FOR
FINSK SPETS OG NORRBOTTENSPETS**

NR. 3

1995

INNHOLDSFORTEGNELSE

Side 3	Oversikt over styre og utvalg
Side 5	Redaktøren i fri utfoldelse
Side 6	10 års jubileum - Tekst: sekretæren
Side 12	Anonnse torget
Side 13	Jaktprøver sesongen 1995 - 96
Side 16	Nesemidd - Tekst: Svein Heggedal
Side 18	Bokanmeldelse - Tekst: Eirik Krogstad
Side 20	Hunden som lytter - Tekst: Per Ulrich Kristiansen

Forside foto: Per M. Korsmo

NSFN

		<u>Telefon</u>
Leder:	Per M Korsmo Øvre Lunden 8, 0594 Oslo	22650763
Nestleder:	Vidar Svarttjernet 2254 Lunderseter	62829132
Sekretær:	Svein Heggedal 1954 Setskog	63857372
Kassører:	Eskil Lorentzen 1890 Rakkestad	69226133
Styremedlemmer:	Roy Nilsen Vestre Adal, 3500 Hønefoss Trine Østmo Viktor Baumannsv 7, 7020 Trondheim Ragnar Halvorsen 2233 Vestmarka	32143249 94121056 73516270 62839273
Varamedlemmer:	Jan Trygve Akre 2120 Sagstua Inge Fjelde Olleveien 10 c, 3057 Solbergelva Frode Nordbøen Asenggata 26, 0480 Oslo	62971909 32871716 22713753

Avlsråd

Finsk spets:

Leder:	Per M. Korsmo Øvre Lunden 8, 0594 Oslo	22650763
	Karin Ruus Ask Gård, 1482 Nittedal	67071706

Norrbottenspets:

	Rune Vesterbukt 8690 Hattfjelldal	75185218
--	--------------------------------------	----------

Jaktprøveutvalg

Leder:	Roy Nilsen Vestre Adal, 3500 Hønefoss	32143249 94121056
Kontaktperson Sør-Norge:	Janche Røed 2436 Våler i Solør	62420642
Kontaktperson fra og nord-over:	Trøndelag Stein Roger Johansen Endre Dalengsv. 25, 8662 Halsøy	75172309

Arrangementskomite Trøndelag

Medlemmer: Erling Karlsaune 72529503
Langmyrvn.21, 7112 Hasselvik
Tor Ivar Sundseth 72529503
7168 Lysøysundet
Geir Lasse Aune
Nyheimsvn. 6, 7058 Jakobsli
Sveinung Tindvik
Sildredråpevn. 24e, 7048 Trondheim

Spets Nytt

Redaktør: Roy Nilsen 32143249
Vestre Adal, 3500 Hønefoss 94121056

Klubbens adresse

Kontaktperson: Svein Heggedal 63857372
1954 Setskog

Innmelding

Medlemskap inngåes ved å betale inn kr 175,-
(familiemedlem kr 75,- og utenlandske abonnenter av
Spets nytt kr 125,-) på postgirokonto: 0804 2852598,
Bente Damli, Elgtråkket 134, 1270 Oslo.

Kjøp av jaktprøvere og klubbblem

Jaktprøvere (kr 25,-) og klubbblem i stoff (kr 50,-),
kjøpes ved å betale inn på postgirokonto: 0803 4338133,
Bskil Lorentzen, 1890 Rakkestad. Merk giroen med antall.

REDAKTØREN I FRI UTFOLDELSE!

Først vil jeg få beklage den rare forsiden på siste nummer av spets nytt. Trykkeriet kunne ikke svare på hvorfor navnet var havnet under bildet, men de beklaget feilen. Når jeg først er inne på utformingen av forsiden av spets nytt vil jeg benytte anledningen til å be medlemmene om hjelp. Jeg har fått i oppdrag av styret å legge fram et forslag til utforming av navnet på bladet (hvordan hedingen skal se ut). Er det noen som har forslag er det bare å tegne og fortelle, alle forslag tas i mot med takk.

Som dere kan se har jeg byttet skrifttype og endret litt på margene, det gjør at det blir plass til ca. 35% mer tekst pr. side. Det fører til samme mengde tekst på færre antall sider, til lavere pris. For ytterlig å kutte ned på utgiftene har jeg søkt og fått innvilget spets nytt framsendt for bladporto. Dette kan medføre litt senere postgang, men jeg håper ikke det skal bli noe problem.

Til dette nummeret har jeg fått bidrag fra tre medlemmer, all takk til Eirik, Per Ulrich og Svein, det er "flinke gutter det". Til alle dere andre "guttene og jentene" grip pennen fatt, vær med på å lage et variert medlemsblad. Det er spesielt interessant å få inn litt nobs-stoff, der er jeg helt avhengig av at dere som har norrbottenspets sender inn bilder og tekst. Skal populariteten for norrbottenspetsen øke må den markedsføres, herved er alle norrbottenspets-eiere utfordret.

I forbindelse med at klubben har ti års jubileum 10. august har sekretæren skrevet ned historikken til klubben gjennom disse ti årene. Jubileumsfesten ble som kjent avholdt i forbindelse med årsmøtet 1. april på Vikhammer hotell utenfor Trondheim, det var ingen aprilspøk.

Nå når vi står foran en ny jaktprøvesesong vil jeg benytte sjansen til å oppfordre flest mulig til å stille på prøve. Til dere som har mulighet til å gå spredt prøve, benytt dere av sjansen. Det er ikke nødvendig og gjøre det vanskeligst mulig for hunden. Framgangsmåte for å starte på jaktprøve; se side 15 - 20 i spets nytt nr. 2/1994 eller kontakt jaktprøveutvalget. Lykke til med starten.

Jeg vil ønske alle to og firbeinte medlemmer en fortsatt riktig god sommer og skitt jakt. Nå er det kun uker igjen til det braker løs for fullt.

10 ÅRS JUBILEUM

Tekst: Sekretæren

Norsk spesialklubb for finsk spets og norrbotenspets feirer i år sitt 10 års jubileum . I den anledning følger en oversikt over aktiviteten i klubbens første år.

På slutten av 1970 årene fattet enkelte interesse for jakt med "skalande fågelhund". Det ble importert finsk spets, i første rekke fra Sverige. I begynnelsen av 1980 årene fikk flere øynene opp for denne nye jaktformen. Det ble nå importert hunder både fra Sverige og fra Finland, også voksne andel jaktpremierte hunder ble importert.

Jakt med spets

For de fleste var dette noe nytt og spennende. Noen var heldige og mestret jaktformen mens andre strevde for å lykkes i jakten. Det ble etterhvert et ønske om å kunne treffe andre med samme interesse og noen, som kjente noen, begynte å se på mulighetene for å starte egen raseklubb for den finske spetsen. I mellomtiden hadde norrbotenspetsen vist seg å representere den samme jaktformen som den finske spetsen, og denne rasen skulle også være med i klubben.

Stiftelsen

Vinteren 1984 ble forarbeidet gjort. Planen var å skrive til ca. 120 personer som hadde spets for å informere om planene for å stifte egen raseklubb. Et stort arbeid ble nedlagt i forberedelsene blant annet ble artikler skrevet i jakt- og fiskeblader for å nå flest mulig med informasjon om rasene og stiftelsen av den nye klubben. Invitasjoner ble sendt ut til et møte som ble avholdt 9. juni. Her ble det valgt et intrimstyre som skulle gjøre de siste forberedelsene fram mot generalforsamling som skulle holdes 10. august 1985. Denne datoen har blitt stående som klubbens offisielle stiftelsesdato.

På dette møtet fikk klubben sitt navn; "Norsk spesialklubb for finsk spets og norrbotenspets" (NSFN). Vedtekter ble vedtatt, og Norsk kennel klubb skulle søkes om å bli opptatt som samarbeidene klubb. Medlemskontingenten ble satt til kr 100,- for hovedmedlem og kr 50,- for familiemedlemmer.

Som klubbens første leder ble Grete Waltoft valgt. Med seg i styret hadde hun Vidar Svartjernet, Hans Dammen, Endre Holter, Eskil Lorentzen og Hildegunn Harboe.

Fra Bengt Bjurstrøm fikk klubben overrakt klubbe formet som den finske spetsklubbenens emblem, og en stor pokal som etter nærmere retningslinjer skulle deles ut til den hunden som oppnådde høyest poengsum på utstillinger under året.

Bedømming av hunder

I avslarbeidet er det viktig å kunne måle resultatene av avlarbeidet opp mot de mål som er satt for avlen. For de halsende fuglehundene måles dette med jaktprestasjoner ved jaktprøver og bedømming av eksteriør på utstillinger.

Det var allerede fra starten av et godt samarbeide med spetsfolk på svensk side av grensen. Dette var noe av grunnen til at det ble invitert til "kurs" i november 1985. Dette ble det første av en rekke "tregneldretreff".

Frammøtedagen fikk deltagerne en gjennomgang av de svenske jaktprøve-reglene som ble benyttet i mangel av egne. Dagen etter ble deltagere og dommere delt opp i grupper slik at alle skulle få bedømt sin hund i løpet av dagen.

Første høsten ble det valgt jaktprøveutvalg som skulle ta seg av det praktiske ved jaktprøver. Vi hadde ingen egne dommere, men tre av våre medlemmer gikk teorikurs i Sverige, av disse rakk bara Vidar Svarttjernet å fullføre utdannelsen før vi fikk Norske krav til utdannelsen. Svarttjernet ble derfor naturlig nok mye brukt i opplæringen av nye kandidater som ville bli jaktprøvedommere. I starten var målet med jaktprøver å bedømme hundenes jaktlige prestasjoner utfra et avlsmessig synspunkt.

Det er avholdt faste jaktprøver hver høst, og i tillegg har det vært anledning til å gå spredte prøver. I begynnelsen var vi avhengig av å benytte svenske dommere på jaktprøvene, men etterhvert har flere utdannet seg og vi har idag 15 jaktprøvedommere, og fortsatt nye kandidater på tur. Etterhvert som vi fikk flere dommere og vi ble invitert med på landskamp, ble det aktuelt å avholde eliteprøver for rasene.

Nils Jonsson var en av de svenske dommerene som ble flittig benyttet både som dommer og i opplæringen av nye jaktprøvedommere. Når vi vet hvilket arbeid han har nedlagt for klubben er det naturlig at "Nisse" måtte bli klubbens første og forløpig eneste æresmedlem.

Våre egne jaktprøvere regler ble godkjent i 1989, disse var tilnærmet lik de svenske.

Klubbens viktigste oppgave gjennom disse årene har vært å informere.

Avlsrådet

Allerede i 1986 ble eget avlsråd utpekt. Den første tiden fungerte det som en ren valpeformidler, men etterhvert som vi lærte rasene bedre å kjenne ble det alt viktigere å informere om de sykdommer og plager vi ønsker å unngå på rasene. Et viktig arbeide ble gjort i å samle alle opplysninger om de ulike hunders resultater fra prøver og utstillinger. Retningslinjer ble utarbeidet for hvilke krav som skal stilles til foreldredyrene for å få en parring godkjent.

Det var derfor stor deltagelse på "tregneldretreffene" der nye hundeeiere fikk en inføring i jaktformen. Først en teoretisk del på kvelden og deretter gjennom å følge hunder i terrenget på dagen.

I tilknytning til de nordiske jakt- og fiskedagene på Elverum ble det de første årene arrangert halvårsmøter med ulike forelesere. Disse ble etterhvert flyttet til Grundset Camping der arrangementet fikk en litt friere form med en mer sosial profil.

I begynnelsen kunne eksteriørdommerene, som etterhvert ble autorisert på rasene, bedømme hunden nokså forskjellig. Det ble derfor ganske tidlig bestemt at det skulle avholdes en dommerkonferanse. Fra Sverige ble Tore Strandgård innhentet som foreleser og invitasjon ble sendt alle dommere som dømte jagende spiss hunder. Konferansen ble avholdt i tilknytning til generalforsamlingen og utstillingen i 1991.

Strandgård var en dyktig foreleser med ingående kunnskaper om både finsk spets og norrbottenspets, så de frammøtte dommerene hadde stort utbytte av konferansen.

I et forsøk på å nå enda flere dommere ble det avholdt en ny konferanse i kennelklubbens lokaler i Oslo i 1993, da med Risto Tuomainen som foreleser. Vi fikk Stor oppslutning fra dommere og med en som kjenner den finske spetsen så godt som Risto måtte det bli en utbyttesrik konferanse for deltagerene. Til begge konferansene ble det utarbeidet et eget dommerkompendium, en "bruksanvisning" for hvordan vi ønsker at hundene skal se ut i forhold til standaren.

Klubben har hvert år siden 1988 holdt egen utstilling i forbindelse med generalforsamlingen. Dette har også bidratt til at vi har kunnet nå ut til dommerne med våre ønsker når det gjelder hundenes utseende.

Spets nytt

I starten ble informasjon sendt medlemmene som åpne sendinger i A5 format. Behovet for et eget medlemsblad avtegnet seg og fra 1987 hadde informasjonen fått navnet SPETS NYTT. Spets nytt har hatt som mål å komme ut med fire nummer pr. år. Dette ble først laget av en redaksjonskomite, men etterhvert ble det valgt egen redaktør, en ordning som fortsatt praktiseres.

I søken etter lesestoff i tilknytning til jakt med spets fant vi et behov for skriftelig informasjon til interesserte. Arbeidet ble igangsatt og høsten 1988 ble det første informasjonsheftet sendt ut. Interessen var så stor at allerede våren 1991 var opplaget borte og en revidert utgave ble satt i produksjon.

Emblem

Generalforsamlingen i 1986 nedsatte en komite som skulle utarbeide et forslag til emblem. Klubbens første emblem ble godkjent på halvårsmøtet året etter. Emblemet ble i tillegg til å brukes på diplomer også laget som stoffmerke, som ble lagt ut for salg til medlemmene.

Da dette opplaget var tomt ble det reist forslag om å bytte emblem til et annet forslag fra 1987. Dette var en avtegning av en dekorasjon på et trekurs fra Gudbrandsdalen. Motivet kan forestille en halsende fuglehund under et tre med en storfugl i, - men se det, det vet bare kunstneren og kruset er antatt å være fra 1700 tallet.

I alle fall forslaget til nytt emblem ble reist til generalforsamlingen i 1992, som vedtok å bytte emblem.

Avlskurs

Sommeren 1986 ble det avholdt avlskurs for medlemmene. Vi hadde vært heldige å få Johan Vangen, professor i gentikk ved Norges landbruks-høyskole, som foreleser. Kurset gikk over to lørdager, først en på NLH på Ås, og den siste i forbindelse med halvårsmøtet på Kilde. Professor Vangen redegjorde også for mulighetene som finnes i elektronisk databending av jaktprøveresultatene og hvilket hjelpemiddel dette kan være i avlsarbeidet. Et stort antall jaktprøveresultater ble innhentet fra Finland. Dessverre måtte arbeidet oppgis da det ikke lot seg gjøre å oversette resultatene til et digitalt språk.

Det siste året har vi hatt et samarbeide mellom Norge, Sverige og Finland for å prøve å komme fram til felles nordiske jaktprøvere regler. Forhåpentligvis vil dette også føre til at jaktprøvebedømmingene må besvares på slik måte at resultatene kan databehandles.

Landskamper

I 1988 ble grensen mot Finland stengt da det ble konstantert rabies i Finland. Landskampen dette året ble derfor bare mellom Norge og Sverige, og ble avholdt i Sverige. Vi var ikke helt på høyde med Sveriges deltagere. Vi påtok oss å avholde neste landskamp i 1990. Sverige vant sammenlagt, men vi hadde den beste hunden individuelt.

Så to år senere, i 1992 var det svenskenes tur til å arrangere landskamp. Denne gangen ble det en jevn konkurranse, norsk hund med høyeste poengsum, to svenske på de neste plassene, deretter to norske, så to svenske igjen og en norsk til sist. Da de tre beste fra begge land ble summert vant Norge sammenlagt for første gang.

Fram mot landskampen i 1994 ble det forandringer med hensyn til Finland og rabies. Nytt lovverk gjorde at hunder, etter vaksine og påvisning av motstandstoffer mot rabies kunne reise fra annet land til Norge og Sverige. Da det var Finlands tur til å arrangere landskamp i 1994, ble et hektisk diplomati innledet og resultatet var at landskampen skulle avholdes i Norge, begrunnet med at det var enklere å få vaksinert og godkjent tre hunder fra Finland enn det var å få det dobbelte antallet fra Sverige og Norge.

Nordisk mesterskap

Ettersom alle tre landene skulle delta i landskampen og Danmark ennå ikke har denne formen for jakt, ble det gitt klarsignal for å kalle arrangementet "Nordisk mesterskap". Mesterskapet ble avholdt i Snåsa, Nord-Trøndlag.

Med en noe ujevn fugletilgang ble resultatet at Finland hadde beste hund, nummer to var norsk og på tredje en svensk. Sammenlagt vant Norge, med Finland på andre plass.

Spetsen som jakthund

Det har lenge vært et ønske fra klubbens side å få spetsen anerkjent som jakthund. Søknad ble sendt Norsk Kennel Klubb om å få satt som krav at hunder måtte være jaktprøvepremiert for å få en utstilling-championtittel. Da klubben kunne dokumentere et stort antall jaktprøvestarter og at hundens virkelig kunne jage ble søknaden imøtekommet i juli 1993.

Ledere i NSFN

Oversikt over personer som har fungert som ledere i Norsk spesialklubb for finsk spets og norrbottenspets, i denne ti års perioden:

Grete Waltoft	1985 - 1987
Vidar Svarttjernet	1987 - 1989
Harald Berge	1989 - 1990
Laila Kisen	1990 - 1991
Dagh Bakka	1991 - 1993
Grete Waltoft	1993 - 1995
Per M. Korsmo	1995 -

forts. fra side 19

Det er så mann hopper i stolen! Å ta en unghund med på skytebanen er forkastelig. Hva er positivt for en hund på skytebanen? Hold hunden, enten den er gammel eller ung, langt unna skytebanen. Har du mistanke om at hunden er var for skudd, så skal det første skuddet være i en jaktsituasjon der resultatet er en fugl som deiser i bakken. Men vær særlig oppmerksom på at skuddet ikke skal avfyres over eller nær hunden. Sitat slutt.

ANNONSE TORGET

FINSK SPETS - VIDEO

**Styret har fått henvendelse fra et medlem som ønsker og kjøpe videoen om finsk spetsen, som den finske spetsklubben har fått laget. Er det flere som ønsker og kjøpe videoen kan de kontakte sekretæren:
Svein Heggedal, 1954 Setskog. Tlf. 63 85 73 72**

SPETS TREFF/HALV-ARSMØTE

LØRDAG 12. AUGUST 1995

På grunn av flommen er det ikke klart hvor i Elverums traktene treffet vil bli arrangert, men treff blir det. Siden styret ønsker å gjenoppta tradisjonen med halv-årsmøte, jobber styret for å skaffe en foredragsholder. Det vil bli en foredragsholder i relatert til spets.

Ønsker du/dere å delta på treffet er det to måter å få informasjon om sted:

Nr. 1: Ring Svein Heggedal på telefon 63 85 73 72.

Nr. 2: Møt opp ved utstillingsringen for spetsene på Prestøya lørdag 12. august, i løpet av formiddagen.

Styret ønsker alle medlemmer velkommen.

JAKTPRØVER SESONGEN 1995 - 96

Spredt prøve:

- Dato : 21. august 1995 til 28. februar 1996
Sted : Avtales mellom hundeeier og dommer
Klasse : AK
Anmeldelseavgift : 200 kroner
Anmeldelsefrist : 3 uker før start
Anmeldelseadresse : Roy Nilsen, Vestre Ådal, 3500 Hønefoss
Merknader : Anmeldelseavgift må være innbetalt på postgiro-
konto 0803 4338133, Eskil Lorentzen 1890
Rakkestad, før start og kvittering forevises
dommeren.
Har du problemer med å skaffe dommer kontakt
jaktprøveutvalget.

DOMMERE SOM KAN BENYTTES PÅ SPREDT PRØVE!

<u>Navn</u>	<u>Adresse</u>	<u>Telefon</u>
Øyvind Aasen	Jerpeveien 12, 2200 Kongsvinger	62811041
Dagh Bakka	2480 Koppang	62463008 94173943
Stein Roger Johansen	Endre Dalengsvei 25, 8662 Halsøy	75172309
Roy Nilsen	Vestre Ådal, 3500 Hønefoss	32143249 94121056
Asbjørn Nøstberg	7563 Malvik	73977275 P 73967122 A
Grete W. Røsholm	1930 Aurskog	63864690 P 22634479 A
Ole-Petter Smørsgård	Boks 101, 7391 Berkåk	72427373
Vidar Svarttjernet	2254 Lunderseter	62829132
Armand Sønsterud	2250 Roverud	62826458
Asgeir Tørmoen	2260 Kirkenær	62945713
Atle Veddegjerde	Konvalveien 2, 3500 Hønefoss	32124761 P 32123555 A 94178803
Knut Østmo	Viktor Baumannsv 7, 7020 Tr.heim	73516270
Per M. Korsmo	Øvre Lunden 8, 0594 Oslo	22650763

Faste prøver høsten 1995:

Dato : 2. og 3. septenmber
Sted : Mosvik
Klasse : EK og AK (i prioritert rekkefølge)
Anmeldelseavgift : 250 kroner
Anmeldelsefrist : 18. august
Anmeldelseadresse : Roy Nilsen, Vestre Ådal, 3500 Hønefoss
Merknader : Sauerenhetsbevis
Anmeldelseavgift må være innbetalt på postgiro-
konto 0803 4338133, Eskil Lorentzen 1890
Rakkestad, før start og kvittering forevises
prøvelederen.

Dato : 2. og 3. septenmber
Sted : Rena
Klasse : EK og AK (i prioritert rekkefølge)
Anmeldelseavgift : 250 kroner
Anmeldelsefrist : 18. august
Anmeldelseadresse : Roy Nilsen, Vestre Ådal, 3500 Hønefoss
Merknader : Sauerenhetsbevis
Anmeldelseavgift må være innbetalt på postgiro-
konto 0803 4338133, Eskil Lorentzen 1890
Rakkestad, før start og kvittering forevises
prøvelederen.

Dato : 4. og 5. november
Sted : Trøndelag
Klasse : EK og AK (i prioritert rekkefølge)
Anmeldelseavgift : 250 kroner
Anmeldelsefrist : 13. oktober
Anmeldelseadresse : Roy Nilsen, Vestre Ådal, 3500 Hønefoss
Merknader : Anmeldelseavgift må være innbetalt på postgiro-
konto 0803 4338133, Eskil Lorentzen 1890
Rakkestad, før start og kvittering forevises
prøvelederen.

NORSK SPESIALKLUBB FOR FINN OG NORRBOTTENSPETS

MERK: Gjelder kun utstilling og

Anmeldelse til utstilling ja

i _____ den _____

Utstilling

Junior kl. 9-15 mnd Champ

Unghund kl. 15-24 mnd Avls

Åpen kl. over 24 mnd Oppdr

Veteran kl. over 7 år

Rase _____ tisper
han

Hundens tittel og navn _____

Reg. nr. _____ Født _____

Far's tittel og navn _____

Mor's tittel og navn _____

Eier _____ Adr. _____

Postnr. _____ Postadr. _____

Oppdretter _____ A _____

Er hunden premiært Høy
på jaktprøve ja opp

Er hunden premiært Høy
på utstilling ja opp

Har hunden cert på dat
utstilling ja _____
_____

Er eieren medlem i NSFN øns

Anmelders underskrift _____

ISK SPETS

Jaktprøve arrangert av NSFN

Jaktprøve Anm.nr Kat.nr
____ / ____ 19 ____

Jaktprøve

_____ pion kl. Nuch Åpen kl.
_____ klasse Elite kl.
_____ retter kl.

Siste vaksinerings dato:

____ / ____ 19 ____

_____ Reg.nr _____

_____ Reg.nr _____

_____ Tlf. _____

Adr. _____

_____ neste premiering _____

_____ nådd i år _____

_____ neste premiering _____

_____ nådd i år _____

_____ to sted _____ dommer

_____ ker å bli medlem

_____ dato _____

Dato : 4. og 5. november
Sted : Kirkenær
Klasse : EK og AK (i prioritert rekkefølge)
Anmeldelseavgift : 250 kroner
Anmeldelsefrist : 13. oktober
Anmeldelseadresse : Roy Nilsen, Vestre Ådal, 3500 Hønefoss
Merknader : Anmeldelseavgift må være innbetalt på postgiro-
konto 0803 4338133, Eskil Lorentzen 1890
Rakkestad, før start og kvittering forevises
prøvelederen.

NORDISK MESTERSKAP

Det er ikke klarlagt hvor Nordisk mesterskapet skal avholdes i 1996. Hvis Sverige og Finland bestemmer seg for at det skal avholdes i Finland, blir NSFN nødt til å ta ut laget etter jaktprøveresultatene som blir oppnådd høsten 1995. Dette p.g.a. den lange tiden vaksinerings-programet mot rabies tar.

Blir det bestemt at mesterskapet skal avholdes i Sverige, blir laget tatt ut gjennom kvalifisering høsten 1996.

Dette til underretning slik at alle interesserte skal få mulighet til å prøve å kvalifisere hunden sin til en plass på laget.

Roy Nilsen
for jaktprøveutvalget

NESEMIDD

Tekst: Svein Heggedal

Når hunden svikter der den tidligere har gjort en god jobb, er det grunn til å stille spørsmål om det er noe i veien. Nesemidd kan være en mulig årsak til at jakta går dårlig. Midden er et relativt nytt innslag i vår fauna, og vi har forløpig lite kunnskap om dyret.

Midden ble førstegang påvist i Amerika rundt 1940. De første oppdagelser av midden i Sverige kom 30 år senere. Ved obduksjon av hunder ble midden påvist hos ca. 2% av hundene. Midden synes å ha en foruroligende stor spredning blant våre hunder. Sverige som er det eneste landet som driver forskning på midden, kan i dag dokumentere at midden finnes hos hele 23,9% av de obduserte hundene som kommer til statens veterinærmedicinska anstalt.

Grunnen til at den oppdages under obduksjon er at forskerne bevisst går inn for å finne eventuelle midd. Der den påtreffes er det vanligvis rundt 10 stykker, men antall helt opp i 200 nesemidd er funnet hos en enkelt hund.

Nå kan selvsagt spørsmålet stilles om hvorfor ikke vi vanlige hundeeiere finner midden. Det har sin naturlige forklaring i at nesemidden lever i luftveienes slimhinner, og gjerne i hundens bihuler. Det sier seg selv at her kan ingen kikke inn uten ved operative inngrep.

Diagnose

Å stille diagnosen nesemidd kan være svært vanskelig. Dersom midden kommer til syne på nesebrusken eller i nesebor er diagnosen enkel. Det har blitt rapportert om små gulaktige dyr som kravler raskt over nesebrusken eller i neseborene, men disse observasjonene er få, kanskje mye på grunn av middens størrelse. En voksen midd måler 0,5 - 1,0 mm. Under narkose, da hunden er dypt i svøn, kan det oppleves at midden kommer ut når nesehulen skylles. Metoden er imidlertid usikker. Selv om ingen midd påvises vil det fortsatt være muligheter for at midden finnes i hundens bihuler. Noen hunder kan få symptomer som omvendt nysing og rennende nese. Mer usikre symptom er astmalignende anfall og kløe.

Hunder med nesemidd får lettere infeksjoner i nese- halsregionen, noe som gir redusert luktesans som sekundær virkning. Dette vil først og fremst merkes av oss med hunderaser som bruker luktesansen f. eks. under jakt.

Smitteveier

Hvordan hundene smittes er forløpig ikke kjent. Mest trolig smittes hundene gjennom kontakt med andre hunder eller i andre hunders miljø. Det synes ikke som om katt og rev kan være bærere av midden. Siden vi vet så lite om midden, og den lever på så bortgjemte steder at vi ikke kan studere den for å skaffe oss mere viten, må forskerne benytte eliminasjonsmetoden for å frariste midden dens hemmeligheter.

Behandling

To behandlingsmåter er aktuelle. Det ene preparatet, Ivomec, har ivermectin som aktiv bestanddel. Denne angriper parasittenes nervesystem slik at den dør. Middelet settes som injeksjoner. Anbefalt dosering etter hundens vekt gis som tre injeksjoner med 7 - 10 dagers mellomrom for å drepe eventuelle nye midd. Dersom man har flere hunder anbefales kuren tatt på alle for at hundene ikke skal smitte hverandre på nytt.

OBS! Problemet med Ivomec er at det er en sterk medisin, enkelte hunderaser tåler ikke ivermectin og dør. Dette gjelder i første rekke collie og sheltie eller blandinger med disse rasene.

Alternativet er Interceptor, med milbemycin som aktiv bestanddel. Dette middelet er i tablettform og doseres etter hundens vekt og behandlingen gjøres tre ganger med 7 - 10 dagers mellomrom for å drepe eventuelle nye midd.

Dette middelet er prøvd på collie uten å finne bivirkninger.

Advarsel

Nesemidd synes å være en populær sykdom spesielt blant harehundeiere. Det må imidlertid advares mot å benytte nesemidd som en samlebøtte der alle sykdommer samles for så å kureres med nevnte preparater. Begge preparatene er sterk medisin og diagnosen nesemidd bør ikke stilles før man er sikker i sin avgjørelse.

BOKANMELDSE

Av: Eirik Krogstad

Jeg har nettopp lest ei bok som heter "Skogsfugljakt med skjellende fuglehund" av Øyvin Ravna. Det er en bok jeg anbefaler alle som driver jakt med spets eller laika, å lese. Jeg har skrevet ned et utdrag av innledningen av boka som omhandler den nordlige spisshundens historie, noe som i seg selv er litt gøy å vite for dem som ikke kjenner til den fra før.

Hunder som blir omtalt i boka er bl.a. finsk spets, norrbottenspets, vestsibirisk laika, russisk-europeisk laika, østsibirisk laika og karelsk-finsk laika. En bok som absolutt burde interessere enhver jeger som bedriver vår edle jaktform. Boka er rikt illustrert med fargebilder og tegninger.

Den er iallefall godt skrevet.

ØDEMARKSJEGEREN

På nordveggen henger noe av de siste ukenes fangst. En rekke eksemplarer av skogens sagnomspunne urfugl, tiuren , og noen flere unnselige brunnspraglede røyer. Kjøttlager for vinteren. På samme vegg henger også skinnene av flere mår, den kommende vintrens valuta i bytte med handelsmannen fra sør.

Selv på den frosne skogbunnen setter den aldrene jegeren sine ben lydløst idet han forsvinner inn i mellom trærne. ved hans side følger en lys, middels stor hund, spiss i ansiktet og med et kvikt oppsyn.

Lydløst og tidløst. Dette er taigaens jeger, velsignet av Tapio, ødemarksjegerens jaktgud og beskytter, uforandret siden tidens første grålysning.

På ensomme stier, hvor taigajegeren kan høste av naturens overskudd. Hans jaktresultat er en følge av hans evne til å lese naturens tegn, spor og lyder, smyge seg inn på byttet og spille på lag med hunden.

I vår gamle, nordlige jaktkultur var spisshunden ødemarksjegerens faste følgesvenn, og en like naturlig del for næringsutkomme, familien og kulturen som reinen og jakten på pelsvilt og de store rovdyrene.

Tittel : "Skogsfugljakt med skjellende fuglehund"
Forfatter : Øyvind Ravna
Utgitt av : A/S Landbruksforlaget
Antall sider : 160
Pris : 285,- (Gjelder medlemmer i bokklubben jakt & fiske)
: 340,- (Gjelder ikke medlemmer i bokklubben)

Andre bøker som omhandler det samme og er skrevet av en ikke ukjent forfatter, Rune B. Samuelsson:

- "Jakt og djur i norr"
- "Boken om Finsk Spets og Norrbottenspets"
- "På Tapios stigar"
- "Legender från Nordkalotten"
- "Jakt på mård og tjeder"
- "De nordliga spets-hundene"

Pris 99,- Skr. pr. bok.

KOMENTAR TIL BOKA - OG ANMELDELSEN

Av: Red.

Jeg har ikke fått lest boka ennå, men den er underveis, tiltross for det tar jeg sjansen på noen kommentarer. Jeg har lest et par artikler av Øyvind Ravna i Villmarksliv, og de bærer preg av at han har god kunnskap om jakt etter skogsfugl slik de bedriver den i Russland, med laika. Når det gjelder jakt med halsende fuglehund (finsk spets og norrbottenspets) svikter kunn-skapsnivået en del. Alle jakthunder kan læres opp til å halse på tresatt skogsfugl, men det er kun finsk spets og norrbottenspets som pr. definisjon er halsende fuglehunder (skjellende fågelhund).

Til slutt vil jeg sitere Per Sølilens anmeldelse av boken i Jakt & Fiske, side 59, nr. 7/95:

Under delen som omfatter hundene skriver Ravna at hunden bør være skuddvant før den tas med på den første jaktturen. Det første skudd for stålos skal oppfattes som noe positivt, og hunden må ikke bli skremt. Hunden bør derfor være med på skytebanen og de første skuddene bør gjerne avfyres med et lett våpen, f.eks. i kal. 22.

forts. side 11

HUNDEN SOM LYTTER

Tekst: Per Ulrich Kristiansen

Per Ulrich er nok kjent for de fleste gjennom diverse artikler i flere forskjellige jakttidsskrifter. Denne artikkelen har tidligere vært trykket i Jakt & Fiske, her gjengis den i original versjon. Per Ulrich har lang erfaring innen jakt med spets, så her er det litt å lære for en og en hver.

Det er ofte svært vanskelig for jegeren å få øye på fuglen som sitter i treet. Jeg klarte ikke skyte fugl for hunden den første høsten. Det tar mange jakthøster før man lærer å få øye på fuglen som trykker i treet for hunden. Kommer jegeren for nære eller beveger seg feil, slår fuglen ut. De som ikke kjenner jakt med skjellende hund tror gjerne at fuglen sitter i toppen av treet og at det bare er å gå bort å skyte fuglen ned. Nesten som å handle grillkylling på RIMI. Tiuren stikker av om den får øye på en tobening nærmere enn 150 meter. Tiuren har store ører bare skjult av noen små dun. Dens hørsel er helt utrolig. Under lauvfellinga stikker den av i samme øyeblikk den oppfanger lyden av mennesker på avstand under 200-300 meter.

Tiuren er ekspert på å lure seg bak kratt og stammer i det den tar til vingene. Det er ikke gunstig å skyte fugl i flukt for skjellende hund. Om det skytes fugl i flukt for unghund som ikke er skikkelig innjagede, dvs før det er skutt 10-15 fugler, vil det kunne ødelegge hunden for all fremtid. I tillegg til sett fugl er badegropene beste måte å danne seg et bilde av fuglebestanden i terrenget. Hvor langt det er i mellom dem og hvor lenge er det siden de er brukt gir en god pekepinn. Ofte ligger det dun og fjær i badegropene. Hva slags individer kommer fjærene fra? Det er kun skogshønsene som har slike badegroper.

Muskelmagen til en tiur inneholder store mengder fin grus. Disse maler opp maten omtrent som kvernhjulet i ei mølle. Grusen slites raskt ned og skogsfuglene må stadig etterfylle. Om sommeren finner de grus på stier, inntørkede bekker osv. Om vinteren under rotvelter. Da gir sporene omkring rotvelter en god pekepinn på hvor og hvor mye fugl det er i området. Storfuglen er rask til beins og foretrekker som regel å beine unna i det lengste for å unngå kontakt med hund og jeger.

Tidlig på høsten er storfuglen i fjærskifte og dårlige til å fly. Da holder den seg i områder med tett undervegetasjon for å kunne beine unn mest mulig for å slippe å ta til vingene. Taksering av skogsfuglbestanden bør derfor ikke gjøres tidlig på høsten. Det er sjelden man får øye på en

skogsfugl på bakken, men vær sikker på at det mange som gransker deg og hunden i løpet av en jakttur. Når du får øye på hunden, da er du nære nok. Hunden står som regel på samme side av treet som fuglen sitter. Kom deg i en posisjon slik at du er på samme side som hunden og følg hundens blikk. Den ser som regel på fuglen. Sitter fuglen høyt opp og langt ute på en grein, står også hunden gjerne et stykke fra stammen.

Planke kjøring

Fuglen sitter forholdsvis åpent og i silhuett. Når skogen er glissen, er et skole eksempel på hvordan det kan være når alt stemmer. Hunden markerer eksakt og har øyekontakt med fuglen. Når skogsfuglene letter fra bakken, løper en god finsk spets etter så lenge den ser fuglen. Når den er utenfor synshold, stopper hunden opp og lytter. De beste hundene kan under gunstige atmosfæriske forhold høre en skogsfugl som setter inn i ei furu/gran på avstander opp til 4-600 meter. Deretter løper hunden etter og kan lokalisere området fuglen har satt seg i.

Til skogs med hunden som lytter

En stor del av våre jakt- og selskaphunder vil på eget initiativ eller på oppfordring skjelle mot dyr som sitter i trærne. Det være seg katter, skogsfugl, ekorn osv. Om du skyter ekorn eller skogsfugler for hunden, kan schaefer, vhorstere, retrievere og spesielt spisskatter som grå- og svart elghund, buhund osv bli anvendelige "treskjellere". Mange jegere med drivende hunder kan også fortelle at deres dahcsere og støvere i sin ungdom med stor iver skjelte ekorn og skogsfugl. Om det var blitt skutt fugl for disse ville de sikkert blitt anvendelige "tregneidrettere".

Nettopp derfor kan det virke litt malplassert å kalle den finske spetsen for treskjeller, ettersom den neppe gjør den biten så mye bedre enn de andre rasene. Det som gjør at denne lille røde hunden foretrekkes til denne jaktformen er dens unike egenskaper til å høre fugl som slår seg inn i et tre på flere hundre meters avstand for deretter å lokalisere treet og løse på fuglen. En god spets har god fysikk og kan søke av terrenget foran jegeren i galopp gjennom 4-5 timer og finne de fleste av fuglene 200 meter ut til siden for ham. Hundens søk utenfor jegerens synshold varer 5-10 minutter.

Når fuglen er treet oppfører hunden seg rolig og skjeller med minst 90 bjeff i minuttet samtidig som den markerer i hvilket tre fuglen sitter. Fortrinnsvis også hvor i treet. Spetsen kan holde rede på inntil tre fugler. Når jegeren har felt den første, skal hunden raskt forflytte seg til neste, markere korrekt og på ny skjelle intensivt og lystig. Når fuglen slår ut av

treet løper hunden raskt etter så lenge fuglen er innenfor synshold. Deretter stopper hunden for å lytte etter fuglen. Dersom fuglen slår inn i et tre innen hørehold skal hunden raskt gjenfinne fuglen og gjenopppta skjellingen

Jakt i nord og sør.

I de glisne barskogene nord for polarsirkelen kan man for en god hund holde en fart av omlag 3 km pr time, og hunden skal da få med seg de fleste av fuglene 200 meter ut til begge sider for deg. I løpet av en dag tilbakelegger du 20-30 kilometer. Er du heldig får du skuddsjanse på en tredjedel av fuglene som hunden finner. I tette gran- og lauvskoger i Østfold kan du oppleve å tilbringe hele økta innenfor en halv kvadratkilometer og ha en hel dags jakt på et par tre kilometer. I sør er det mye tettere fuglebestander, men det er langt vanskeligere å komme til skudd fordi du ofte må inn på kloss hold av de årvåkne dyrene. Uansett hvor du jakter vil fuglen fortrinnsvis sitte så høyt som mulig. Ungskogfelt og områder med lave trær er derfor de stående fuglehunders domene.

Hunden som lytter

Som vi innledningsvis skildret er forskjellen på en Finske Spets og andre jakthunder at hunden etter kort tid stopper opp og står og lytter etter fuglen. På hvor lang avstand hunden kan høre fuglen slå seg inn, er individuelt og avhenger naturligvis av vind og atmosfæriske forhold. Som regel flyr fuglen 100-300 meter før den slår seg inn i et tre. Er det snakk om en treklynge er det gjerne det høyeste treet. Når hunden kommer til området hvor den mener at fuglen sitter bruker den synet, hørselen og luktesansen for eksakt lokalisering. Ofte vil fuglen skite eller gi fra seg små lyder som røper den. Det er lett å høre på losen om hunden har øyekontakt med fuglen. Spetsen særmerker seg også ved at den bruker synet mer aktivt enn de andre spisshundene.

Hørselen er også spetsens svake punkt. Når den blir 8-9 år, begynner hørselen å bli dårligere og evnen til å høre fugl som slår seg inn, reduseres sterkt. Deretter er det gjerne mårjakt den hevder seg best på, skapt for verdens største sammenhengende barskog belte taigaen. Taiga er Jakutisk og betyr skog. Dette beltet som vesentlig består av bjørk, gran, og furu er jordens største sammenhengende barskog belte. Det strekker seg fra Enaresjøen i Finland i vest, gjennom Sibir og inn i Nord-Amerika. Foruten skog består det av store myrstrekninger. I vest inngår også osp, mens den østlige del har lerk. I sør går Taigaen gradvis over til steppe, og tundra med permafrost i Nord. Det er disse nesten endeløse områdene de små spetshundene er skapt for.

Med en kroppsvekt mellom 10 og 14 kilo krever de lite mat. Noe som er viktig i vanskelige perioder. De vakter hus og eiendeler, varsler fremmede, kan gjete husdyr, lekekamerat og selskap for barna og kan brukes på alt vilt som finnes i disse områdene, også bjørn.

"Han som skaffer oss penger"

Før rasen "Finsk Spets" ble skapt på slutten av forrige århundre, gikk den lille røde finske fattigmanns hunden under navnet "Liten Peni". Det betyr "han som skaffer oss penger" og salg av ekorn- og mårskinnskinn var trolig også eneste måte fattig folkene på bygdene kunne skaffe seg penger. En av de mange definsjonene på en god spets er at den skal skaffe eieren 40 ekorn på en god dag. Minst 7500 år med ubrutte jakttradisjoner, etter alt å dømme kom de hit som følgesvenner med menneskene som befolket nordområdene etter siste istid.

De jaktet ekorn og mår med lange kjepper og skjøt skogsfuglene med pil og bue. I Finland er det naturligvis fortsatt tillatt å jakte småvilt med pil og bue. I Skandinavia har skogsfugl jakt med lyttende hunder, pil og bue trolig vært vanlig fram til 1850 tallet. Jakt med pil og bue er ikke mindre humant enn andre våpentyper. Hva som er effektiv og human jakt må kobles til ferdigheter og holdninger hos utøveren og ikke til verktøyet. Det blir som å klassifisere snekkere etter om de bruker trykkluft drevet spiker pistol eller vanlig hammer.

"Forstenet urhund"

Hundene våre forfedre brukte for omlag 10.000 år siden var på størrelse og kroppsform lik en sydøstasiatisk villhund, dingo eller finsk spets. Forskerne mener å ha god dekning for å hevde at våre små nordiske spisshunder og især Finlands nasjonalhund er et forstenet trinn i hundens utvikling fra villhund til tamhund. 7000 år gamle skandinaviske hundeskjelettfunn bekrefter at våre forfedres hunder hadde mange felles trekk med dingo.

Store og små spisshunder

Vi har en rekke spisshundtyper i nordlige deler av Asia. Forskjellige Laiker, karelsk bjørnehund, jåmthund, buhund, grå elghund osv. Disse hundene har så mye felles at de strengt tatt kunne deles inn i to raser. Stor og liten spisshund. De store spisshundene er i basert på ulv som menneskene har temmet, er store i kroppen, mest interessert i storvilt og et utpreget flokkdyr.

Rød pels finnes ikke blant ulv og forekommer nesten ikke hos store spisshunder. De små spisshundene nedstammer fra en dingolignende urhund med rød pels som i utpreget grad jakter med synet mer enn noen annen spisshundtype, de har en forkjærlighet for småvilt, en særpreget ligge måten med bakbena rett bakover og lever i små familiegrupper. Det er bare "forstende urhunder" som dingo, Finsk Spets og beslektede hunder som ligger med benene strukket rett bakover. Hunder som stammer fra ulv og andre urhunder ligger ikke slik. Disse røde urhundene levde aldri som flokkdyr slik ulven gjør. Disse trekkene finner vi igjen særlig hos Finsk Spetsen, men også hos lundehunden og buhunden. Det dårlig utviklede flokk instinktet gjør også at forholdet hund - menneske blir annerledes. Det blir et forhold "du og jeg" i stedet for "oss i flokken". De små spetsene knytter seg sterkt til eieren/familien og har vanskeligere for å innlemme fremmede ettersom flokk begrepet er annerledes enn for de store spisshundtypene.

Losen forteller

Etter noen år sammen kjenner man hverandre godt og det er lett å høre om hunden skjeller på noe den har øyekontakt med eller ikke. Er det en litt aggressiv snert i enden av hvert bjeff, er det gjerne mår eller andre rovdyr. Er det små trær og tvilrådig los, er det gjerne på fristelsen for å skjelle ekorn ble for stor. En del hunder skjeller litt saktere på orrfugl, gjerne 70-90 bjeff i minuttet, mens det er full fart med 100-120 bjeff i minuttet på tiur som hunden har øyekontakt med. Mange hunder skiller klart mellom tiur og røy og finner mye større glede i å jakte tiur.

Smyge på fugl

Bortsett fra å smyge på ståløs på bjørn, kan jeg ikke tenke meg noen mer spennende og utfordrende jakt enn å forsøke å overliste skogsfuglene som sitter trollebundet av den lille logrende røde skralla. Åle eller gå, sikreste måte å komme til skudd er å åle eller krype på alle fire rett mot fuglen. Det er tidkrevende og slitsomt, men du har forholdsvis stor sjanse for å få fuglen. Du kan også gå oppreist, men da skrumper tabbekvoten drastisk når du beveger deg innenfor "sikkerhetssonen". Er jeg sikker på at det er fugl som hunden skjeller på, kryper jeg nesten uten unntak de siste 150 meterne. Største ulempe med å krype er at man ikke ser stort nede i lyngen slik at det er vanskelig å oppdage fuglen og at det tar lang tid.

I normalt tett skog har tiuren en flukt avstand på 80 meter og røya omtrent det halve. Etter at snøen er kommet blir avstanden noe større og mens lauvet sitter kan det være noe kortere. Etter at snøen er kommet

sitter fuglene gjerne bedre, men har større sikkerhets sone sjelden over 150-200 meter. Orrfuglen har omtrent samme flukt avstander som skogsfuglene. Når man kryper klarer ikke skogsfuglene å artsbestemme deg og du kan komme langt nærmere. Ikke i noe tilfelle godtar den skarpe lyder eller at du reiser deg opp på kne mens du bruker kikkerten. Det som flest spetsjegere "roter vekk fugl" på er at de kommer inn på treet fra en vinkel hvor de ikke kan se fuglen. Når de så forflytter seg sidelengs "innenfor sikkerhetssonene" er det mer enn fuglen kan tolerere og slår ut. Derfor bør man krype samme vei til bakte utenfor fuglens sikkerhetssone og inn på treet fra en annen kant.

Finne fuglen i treet

Det vanskeligste for en utrent spetsjeger er alltid å få øye på fuglen inne blant bar og greiner. Rypejegerr klarer ikke så ofte å se rypa som trykker på bakken for den stående hunden. Skogsfuglen som trykker for den lyttende fuglehunden opp i treet er ikke enklere å få øye på. Det tar mange år å trene opp evnen til å få øye på storfugl som trykker i kronen på store bartrær. Både tiur og røy har en ubeskrivelig evne til å gå i ett med greiner og bark. Ofte står flere trær tett sammen, slik at det er vanskelig for hunden å fortelle deg eksakt hvor fuglen sitter. Uten en god håndkikkert, lang trening og en tålmodig hund blir det langt mellom de dumpe lydene av fjærkledd kropp som treffer lyngen.

"Gode fugleår gode hunder"

Spetsen jages naturligvis inn på ganske annerledes måte enn de stående hundene, men det er likevel mye arbeid og krever stor selvdisciplin og tålmodighet av hundeføreren. I likhet med de stående hundene er det mange fallgruver og mange nykker hundene kan legge seg til. Prinsippet er at hunden skal ledes inn i situasjoner med fugl slik at den, i motsetning til stående hunder, skal utvikle sine iboende instinkter. Hunden må derfor ledes inn i fuglekontakter, der hunden får varierte situasjoner og de rette "aha" opplevelsene. Når de første 10-15 fuglene er felt er den grunnleggende inngjagingen gjort.

Etter tre høster med jakt har hunden fått rutine. Spetsen er som best når den er 5 og 6 år. Da er den fortsatt såpass sprek at søkene er gode, samtidig som den har erfaring og rutine i fuglehåndtering. Ut av jaktprøve resultatene er det lett å se at de beste spetsene er de hundene som er innjagede i toppår for skogsfugl stammen.

Luftsporet

Det finnes en anekdote om eliten av spetsene. De kan dersom fuglen flyr utenfor hørsel hold, kunne følge lukt sporet som fuglen etterlater seg mens den flyr. For at dette skal lykkes kreves helt spesielle, ganske kalde atmosfæriske forhold som gjør at vitringen synker ned og holder seg i nærheten av bakken. Personlig tror jeg det til stor del er en romantisk anekdote, men historien er god. Likevel skal vi være klar over at skogsfuglene nesten alltid flyr omtrent rett fram, holder seg nære bakken og sjelden flyr mer enn 400-600 meter. Virkelig gode hunder finner gjentatte ganger igjen fugl som har fløyet 500-600-700 meter før de har slått seg inn i et tre. Jeg har flere ganger opplevd at det har vært mer enn en kilometer mellom stedet vi tok opp storfuglen og til stedet hvor den ble felt, men da har det gjerne vært snakk om at fuglen har slått seg inn i mange trær på sin vei før den endelig har funnet et som den følte seg trygg i.

Orrfugl er vanskelig

Orrfugl sitter ofte bare en kort stund for hunden. Ofte flyr de et lite stykke før det blir fornyet los og slik kan jakta forløpe. I gode terreng kan det være ganske frustrerende å oppleve mye fuglekontakter og lite i ryggsekken.

Foto: Roy Nilsen

Vi får håpe at vi kan få velge et egnet våpen til bruk under fuglejakta fra høsten 1997, over hele landet. Resultatet blir ikke pent med kombinasjonen; røy, hagl og kort hold. Denne røya ble ekstra tung, den er truffet av minimum 20 hagl. En dansk vilt-kokk uttalte en gang at småvilt truffet av flere en 12 hagl ikke egner seg som menneskeføde, da det er istykker skutt. Nei da er det bedre med et lite hull etter ei riflekule, forutsatt at man ikke bruker "varmint kuler eller elefant skyts".

BLAD

1871 000039

SVEIN HEGGEDAL

1954 SETSKOG

Returadresse:
Bente Damli
Elgtråkket 134
1270 Oslo